

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2022/39/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Өлгий хот

2022 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга
бөгөөд тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Аудитор: Х.Еркебулан

Утас: 92921881 Цахим хаяг: erkebulankh@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	2
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	12
3. Аудитын тайлан.....	13
3.1 Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Материаллаг байдал	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	14
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	15
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	16
3.8 Аудитын гол асуудал	16
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	16
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	16
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	17
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	17
4. Аудитын илрүүлэлт	17
4.1 Залруулсан алдаа.....	17
4.2 Төлбөрийн акт.....	17
Байхгүй	Error! Bookmark not defined.
4.3 Албан шаардлага	17
4.4 Зөвлөмж	18
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	Error! Bookmark not defined.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

**БУГАТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Ө.ХАРИЛБАЙ ТАНАА**

᠒᠐᠒᠒.᠐᠒.᠒᠑ № ᠒5᠒
танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/ өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын -Дүгнэлт

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын -Дүгнэлт

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>15308111.40</u>	<u>10061812.00</u>
33	АВЛАГА	14558111.40	9311812.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	14408901.00	9311812.00
335	Бусад авлага	149210.40	0.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	149210.40	0.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	750000.00	750000.00
35600	Мал амьтад	750000.00	750000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>736718934.68</u>	<u>719882829.76</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	736718934.68	719882829.76
392	Биет хөрөнгө	696470934.68	679784829.76
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	651,441,499.93	669,441,499.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(115,330,092.92)	(153,514,498.64)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	77762492.00	52762492.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-48461645.02	-29723293.38
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	70,665,638.00	37,547,566.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(48,528,847.89)	(21,667,269.61)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	80,891,042.00	41,950,698.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(73,686,151.46)	(36,519,364.62)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	65000000.00	65000000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-21999999.96	-34999999.92
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	148,153,000.00	161,048,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-89713000.00	-71818000.00
39217	Ном	277,000.00	277,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	40248000.00	40098000.00
39301	Програм хангамж	1936400.00	1936400.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1311400.00	-1461400.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	39,623,000.00	39,623,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>752027046.08</u>	<u>729944641.76</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>24946697.00</u>	<u>24870252.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	24946697.00	24870252.00
413	Өглөг	24946697.00	24870252.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	24,946,697.00	24,870,252.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>727080349.08</u>	<u>705074389.76</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	727080349.08	705074389.76
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	326816008.00	326816008.00

51101	Өмч: - төрийн	326816008.00	326816008.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	225934564.23	203928604.91
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	164427154.60	225934564.23
51220	Тайлант үеийн үр дүн	61507409.63	-22005959.32
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	174329776.85	174329776.85
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	752027046.08	729944641.76

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	470,950,337.00	429,821,964.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	134,420,712.00	63,400,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	133,073,212.00	63,400,000.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	95,078,212.00	63,400,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	95,078,212.00	63,400,000.00
120009	Бусад орлого	37,995,000.00	
122	Тусламжийн орлого	1,347,500.00	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	1,347,500.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	336,529,625.00	366,421,964.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7,995,825.00	1,492,264.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,995,825.00	1,492,264.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	328,533,800.00	364,929,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	328,533,800.00	364,929,700.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	404,402,927.32	451,827,923.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	404,402,927.32	451,574,419.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	403,026,367.32	442,074,419.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	230,357,571.00	222,924,265.00
210101	Үндсэн цалин	163,500,891.00	200,625,248.00
210102	Нэмэгдэл	56,237,468.00	
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,619,212.00	22,299,017.00

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	46,041,379.00	67,339,915.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	8,665,632.00	41,945,877.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,246,118.00	5,155,167.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,861,995.00	5,146,886.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	9,426,189.00	5,097,089.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,841,445.00	9,994,896.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13,328,900.00	12,464,552.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,430,800.00	493,340.00
210302	Түлш, халаалт	11,898,100.00	11,971,212.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	18,136,430.00	10,248,810.40
210401	Бичиг хэрэг	2,685,200.00	2,183,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13,769,630.00	6,928,710.40
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,681,600.00	1,048,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	88,000.00
2105	Нормативт зардал	1,335,300.00	457,000.00
210502	Хоол, хүнс	920,000.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	415,300.00	457,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	300,000.00	219,100.00
210604	Урсгал засвар	300,000.00	219,100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	867,440.00	2,169,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	867,440.00	2,169,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,203,600.00	16,787,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	260,000.00	15,660,400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	427,600.00	302,200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	100,000.00	90,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	170,000.00	178,900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	47,000.00	75,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	129,000.00	378,700.00
210807	Газрын төлбөр	-	37,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	70,000.00	65,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	91,455,747.32	109,463,576.92

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,884,795.00	28,980,976.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	317,000.00	500,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	64,253,952.32	79,982,600.92
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,376,560.00	9,500,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	9,500,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	9,500,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,376,560.00	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,376,560.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	253,504.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	253,504.00
225101	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз) /ТӨҮГ/	-	253,504.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	66,547,409.68	(22,005,959.32)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,040,000.05	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	5,040,000.05	
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(5,040,000.05)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	61,507,409.63	(22,005,959.32)

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	326,816,008.00	174,329,776.85	225,934,564.23	727,080,349.08
2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	326,816,008.00	174,329,776.85	225,934,564.23	727,080,349.08
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	326,816,008.00	174,329,776.85	225,934,564.23	727,080,349.08
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00

Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
Тайлант үеийн үр дүн			-22,005,959.32	-22,005,959.32
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	326,816,008.00	174,329,776.85	203,928,604.91	705,074,389.76

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	337877125.00	366421964.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1347500.00	0.00
122	Тусламжийн орлого	1347500.00	0.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	1347500.00	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	336529625.00	366421964.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	7995825.00	1492264.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5000000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2995825.00	1492264.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	328533800.00	364929700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	328533800.00	364929700.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	330939725.00	366421964.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	330939725.00	366421964.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	329563165.00	356921964.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	231689100.00	248924700.00
210101	Үндсэн цалин	163955397.00	176819000.00
210102	Нэмэгдэл	43527200.00	48067000.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24206503.00	24038700.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31278100.00	35132400.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22010600.00	23609500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2316900.00	4067400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1853500.00	1988100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	402600.00	497000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4694500.00	4970400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	14833700.00	11193100.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1430800.00	1104800.00
210302	Түлш, халаалт	13402900.00	10088300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16393130.00	8939100.00

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210401	Бичиг хэрэг	2685200.00	2183700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12026330.00	5619000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1681600.00	1048400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		88000.00
2105	Нормативт зардал	1335300.00	457000.00
210502	Хоол, хүнс	920000.00	
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	415300.00	457000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	300000.00	1135700.00
210604	Урсгал засвар	300000.00	1135700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	867440.00	2169400.00
210702	Дотоод албан томилолт	867440.00	2169400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1203600.00	17277800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	260000.00	16150400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	427600.00	302200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	100000.00	90300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	170000.00	178900.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	47000.00	75000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	129000.00	378700.00
210807	Газрын төлбөр		37300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	70000.00	65000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31662795.00	31692764.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31345795.00	31192764.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	317000.00	500000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1376560.00	9500000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	9500000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		9500000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1376560.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1376560.00	
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>6937400.00</u>	<u>0.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	<u>6937400.00</u>	<u>0.00</u>
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	<u>6937400.00</u>	<u>0.00</u>
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6937400.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6937400.00	
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-6937400.00</u>	<u>0.00</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	0.00	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		

10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	364929700.00	364929700.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	364929700.00	364929700.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	355429700.00	355429700.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	248519700.00	248924700.00
210101	Үндсэн цалин	176414000.00	176819000.00
210102	Нэмэгдэл	48067000.00	48067000.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24038700.00	24038700.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33550200.00	35132400.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	23609500.00	23609500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2485200.00	4067400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1988100.00	1988100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	497000.00	497000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4970400.00	4970400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13180300.00	11193100.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1104800.00	1104800.00
210302	Түлш, халаалт	12075500.00	10088300.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8939100.00	8939100.00
210401	Бичиг хэрэг	2183700.00	2183700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5619000.00	5619000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1048400.00	1048400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88000.00	88000.00
2105	Нормативт зардал	457000.00	457000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457000.00	457000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1135700.00	1135700.00
210604	Урсгал засвар	1135700.00	1135700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2169400.00	2169400.00
210702	Дотоод албан томилолт	2169400.00	2169400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17277800.00	17277800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16150400.00	16150400.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	302200.00	302200.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90300.00	90300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	178900.00	178900.00

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75000.00	75000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	378700.00	378700.00
210807	Газрын төлбөр	37300.00	37300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	65000.00	65000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30200500.00	30200500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29700500.00	29700500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	500000.00	500000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9500000.00	9500000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	9500000.00	9500000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9500000.00	9500000.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	364929700.00	364929700.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	364929700.00	364929700.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	364929700.00	364929700.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	23.00	23.00
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	7.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	6.00	6.00
620004	Гэрээт ажилтан	2.00	2.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	23.0	23.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	8.00	8.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5.00	5.00
650010	Гэрээт ажилтан	3.00	3.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.00	7.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1492264.00
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1492264.00
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1492264.00
Нормативт зардал	0.00
Хоол, хүнс	
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1492264.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1492264.00
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1492264.00

Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	1492264.00
ЗГНХ,ЗДНХерөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1492264.00
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд авлага, өглөгийн данстай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Х.Еркебулан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн №16 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Байгууллагын зорилго, зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын эрхэм зорилго нь Нутгийн өөрөө удирдах ёсыг төрийн удирдлагатай хослуулан, төрийн бодлого шийдвэр, аймгийн хөтөлбөр, төлөвлөгөөтэй уялдуулан, орон нутгийн онцлог, давуу талд түшиглэсэн хөгжлийн хэтийн чиг хандлагыг оновчтой тодорхойлж, иргэдэд төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг хууль тогтоомжийн дагуу хөнгөн шуурхай, ил тод явуулж, сумынхаа нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийг хангахад оршино. Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газарт 2021 онд эрх бүхий байгууллагуудаас шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 311.3 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 4.7 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70.0 хувиар буюу 3.3 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 22.1 сая төгрөгөөр буюу 2.9 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0.00	0.00	0.00
Авлага	14558.1	9311.8	-5246.3

Урьдчилгаа	0.00	0.00	0.00
Бараа материал	750.0	750.0	0.00
Үндсэн хөрөнгө	736718.9	719882.8	-16836.1
Нийт хөрөнгө	<u>752027.0</u>	<u>729944.6</u>	<u>-22082.4</u>
Өр төлбөр	24946.7	24870.2	-76.4
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	<u>727080.3</u>	<u>705074.4</u>	<u>166532.7</u>
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	<u>752027.0</u>	<u>729944.6</u>	<u>-22082.4</u>

Мөнгөн хөрөнгийн данс үлдэгдэлгүй, авлагын дансны үлдэгдэл 9.3 сая төгрөг болж 5.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Бараа материалын дансны оны эхний ба эцсийн үлдэгдэл 0.7 сая төгрөг ба өөрчлөлт ороогүй байна. Тайлант онд 19.4 сая төгрөгийн бараа материал худалдан авч, үйл ажиллагаандаа 19.4 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 719.9 сая төгрөг болж 16.4 сая төгрөгөөр буурсан байна. Тайлант онд 63.4 сая төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч, аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 133 дугаар тогтоолын дагуу 25.0 сая төгрөгийн авто тээврийн хэрэгслийг шилжүүлж, 104.6 сая төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хасаж, үндсэн хөрөнгөнд 80.0 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

Өр төлбөр данс үлдэгдэл 24.8 сая төгрөг болж 0.1 сая төгрөгөөр буурсан байна. Үүнээс нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг 8.6 сая, татварын өглөг 16.2 сая төгрөг байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 705.0 сая төгрөг болж 22.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь тайлант үеийн үр дүн 22.0 сая төгрөг гарснаас шалтгаалжээ.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого 429.8 сая төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 41.1 сая төгрөгөөр буюу 8.7 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого, урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 47.1 сая төгрөгөөр буюу 11.6 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардал, урсгал шилжүүлэг зэрэг зардлууд байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга гараагүй байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны анх батлагдсан төсөв 321.2 сая төгрөг, тодотгосон төсөв 364.9 сая төгрөг буюу 43.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд 364.9 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр үйл ажиллагаа явуулж, гүйцэтгэлээр үйл ажиллагаандаа 364.9 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нийт төсвийн 68.2 хувийг цалин, 9.6 хувийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал, 3.1 хувийг тогтмол зардал, 2.4 хувийг хангамж бараа материалын зардал, 0.1 хувийг норматив зардал, 0.3 хувийг эд хогшил худалдан авах, 4.8 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардал, 0.6 хувийг томилолт, зочны зардал, 8.3 хувийг бараа үйлчилгээний бусад зардал, 2.6 хувийг урсгал шилжүүлэг зэрэг зардлууд эзэлж байна

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд аймгийн Засаг даргын тамгын газраас 1.5 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт хүлээн авчээ. Үүнээс бараа үйлчилгээний бусад зардалд 1.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайланд холбогдох бүх мэдээллийг толилуулж, тодруулсан байна.

АОУС 706.10-д заасан бусад асуудлын хэсэгт тусгахаар аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

АОУС 701.8-д тодорхойлсон аудитын гол асуудлын хүрээнд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх асуудал гараагүй.

Материаллаг буруу тайлагналын өндөр үнэлэгдсэн эрсдэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ гараагүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 17 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2021 онд нийт 364.9 сая төгрөгийн 119 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 364.9 сая төгрөгийн 119 мэдээллийг хугацаандаа байршуулсан байна. Цалингийн зардлаас бусад 5.0 сая төгрөгөөс дээш 26.2 сая төгрөгийн 3 гүйлгээ гарсныг мэдээлээгүй байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, батлагдсан төсвийн зарцуулалт нь төсвийн тухай хууль тогтоомжийг холбогдох заалтуудтай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансанд тайлант хугацаанд оруулбал мэдээллээс сар, тухай бүр оруулах мэдээллээс 2020 оны 12 дугаар сарын төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт, гүйцэтгэл, байгууллагын батлагдсан орон тоонд орсон өөрчлөлтийн мэдээллүүд, нийтдээ 5 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн зөрчилд 1 зөвлөмж өгөгдсөн ба зөвлөмжийг хэрэгжүүлж биелэлтийг Бугат сумын ЗДТГ-ын 2021.12.13-ний №210 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 42.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 1.5 сая төгрөгийн албан шаардлага өгч, 40.5 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгөв.

4.1 Залруулсан алдаа

Байхгүй

4.2 Төлбөрийн акт

Байхгүй

4.3 Албан шаардлага

Аудитаар 1.5 сая төгрөгийн зөрчилд зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгөв. Үүнд:

1. Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2021 онд гүйцэтгэлээр нийт 364.9 сая төгрөгийг үйл ажиллагаандаа зарцуулсан ба Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.1 дэх заалтад хамаарах үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад батлагдсан төсвийн 10 хувь 1.5 сая төгрөгийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал зардлыг төлөвлөн зарцуулаагүй, Засгийн газрын тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын тогтоолыг хэрэгжүүлж төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгөв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Шилэн данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Цалингийн зардлаас бусад 5.0 сая төгрөгөөс дээш 26.2 сая төгрөгийн 3 гүйлгээ гарсныг мэдээлээгүй орхигдуулсан байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны тухай хууль болон Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан журмын холбогдох заалтуудыг мөрдөж цалингийн зардлаас бусад 5.0 сая төгрөгөөс дээш гүйлгээг хугацаанд нь бүрэн мэдээлж ажиллах.

2. Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, тайлагналтай холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт:

Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант онд гэрэл цахилгаан, шуудан холбоо, интернэт, дотоод албан томилолт, хичээл сургалт үйлдвэрлэлийн зардал, бусад урсгал шилжүүлгийн зардлын тооцоогоор гарсан нийт 14.3 сая төгрөгийн зарлагын гүйлгээг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж:

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3, 14.3.2, 14.3.3, 14.4, 14.4.1 20.2.6 дахь заалтуудыг хэрэгжүүлж зарлагын гүйлгээг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан зөрчлийг арилгаж ажиллах, Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан Төсөвт байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайланг бэлтгэх аргачлал, зааврыг мөрдөж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын газарт 2022 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Бугат сумын Засаг даргын тамгын газар	3	42.0					1	1.5	2	40.5
	Нийт дүн	3	42.0					1	1.5	2	40.5